

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A hármas veszedelem.

Három féreg rágódik állandóan a magyar nemzet testén és teszi lehetetlenné ugy anyagi valamint politikai érvényesülését: az egyke; a kivándorlás és a tüdővész.

Az egyke rendszer háj' Istennek csakis elszigetelten és csakis egy néhány vidékén az országnak ütötte fel fejét.

De ott, ahol befészkelődött fogy és pusztul a népesség egyre, emelkedés helyett folytonos csappanást konstatal a kutató statisztikus szeme.

Mi ennek a lehetetlen és a magyar, józanul gondolkodó nép lelkivilágával egyáltalában össze nem egyeztethető rákfenének végoka, azt tulajdonképen még ma sem tudjuk. Talán — és ez a legvalószínűbb — a magyar népnek a földhöz, a röghöz való tulságos ragaszkodása, halála után sem akarja szétaraboltatni a sok verejékes forintot összevásárolt kis földet, már pedig ha testvérek vannak többen, akkor egykettőre kész az osztályos per és akkor elmegy a föld ára bíróra ügyvédre, bélyeges papírra s ami megmarad azt is felosztják egymásközött hárman négyen.

Talán ezt akarja kikerülni a földjét valóban apai szeretettel gondozó magyar.

Oka a nehéz megélhetés is, az igények nőttön nőnek és ha azt is mondja a közmondás, hogy ha ad a jó Isten gyereket, kenyeret is ad hozzá, sajnos ez a közmondás a való életben másképp fest. Minél több a gyerek, annál kisebb karéj kenyérke jut egyre!

A kivándorlás, mely évente ezer és ezer munkás kezét vont el szülőházától, az utóbbi hónapokban valahogy stagnál, a nagy, otromba hajó óriások üresen mennek a tengerentúltra és visszatérő kivándorlókkal érkeznek meg. A jelenség mindenképen örvendetes, de kérdés nem e efemer csupán?

Nem-e lendül megint fel a kivándorló hajók keresete akkor, ha Amerikában helyre áll a megingott pénzpiacra a régi rend? Ha megint okádni fogják a füstöt a gyárkémények, a bányák sötét ölében pedig ismét megkezdődik az ideg és egészség veszélyeztető munka, melyre magyar munkás olyan kiváló kvalitásának mutatkozott? Most kell már számítani mindezen eshetőségekre, már mostan meg kell kezdődnie annak az akciónak, mely arra lesz illetve van már ma is hivatva, hogy a kivándorlókat visszatartsa.

Nem szabad örvendetesen tudomásul venni, hogy a kivándorlás mostan szünetel és ölbe tett kezekkel várni a közel jövőben történen-

dőket, előzetes intézkedések megtételével kell a jelenlegi áldásos helyzetet állandósítani.

A harmadik veszedelem a leg-súlyosabb és valljuk be eddig ép a legkevesebb gondolt fordították annak megfékezésére. Mostan létesített a belügyminiszter egy olyan intézetet a fővárosban, mely arra van hivatva, hogy sikeresen felvegye a nagy harcot a népnek ezen ezerfejú hydrájával. A tuberkolosis, mint a modern orvostudomány tanítja, nem tartozik már az absolute gyógyíthatatlan betegségek közé, csak elhanyagolt eseteiben nircsen mentesség.

Az lesz a célja tehát a létesített intézetnek, hogy minél hamarabb és kétségbevonhatatlan módon felismerje, diagnosztizálja a betegséget. A létesített ambulatorium ugy oldja meg ezt a kérdést, hogy bármely jelentkezőt szakavatott orvosokkal, a modern orvosi technika minden segédeszközével ingyen vizsgál meg, ott ahol kell a további gyógykezelést is folytatja s ha lehet megmenti a beteget.

Ha ezt a hármas veszedelmetki tudná irtani vagy csökkenteni az állam, akkor mondhatnánk el igazán:

A magyar nem volt, hanem lesz.

Az utolsó levél.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —
Irtá: Tussy.

Alkonyodik... Csönd van... Néma-ság... Halvány, el-uhanó árnyak kergetőz-nek a dolgozó szoba fehér-kék falain!

Mintha rég letűnt napok árnyékvilágá-ból kerültek volna ide, emlékezést hozva magukkal a múltból.

Egy fiatal férfi ül az íróasztal mellett. Előtte kibontott levél. Olyan sokszor elol-vasta már s mégis olyan nehezen tudja megérteni...

Merev szemekkel nézi a vontatott, el-halványodó betűket. A sorok összefolynak már előtte, de ő azért csak nézi... nézi.
A gondolatai messze, visszaszállnak a múltba.

Visszaálmodja a letűnt gyermekévet, az aranyos ifjuság csodásan szép napjait. Régi kedves képek jelennek meg szemei előtt. Ott van az öreg kollégium tágas ud-varán, mintha még a csengő szavát is hal-laná messziről...

Lája a tantermet, az öreg professzor red's arcát, a sok-sok diákot és lát egy nagyon ismerős, nagyon kedves arcot maga mellett. Ez a mosolygó, örökké vig gyermek az ő legjobb pajása.

Azoknak a régi kedves napoknak az emlékei mind ehhez a bohó, vidám fiarc-hoz fűződnek; akivel együtt tervezgettek, együtt szövegették a jövő szép, színes képeit. Hisz olyan szép, olyan ragyogó volt még akkor ez a csunya, fekete világ.

Egy egész tündérvilág volt a szívük-ben, csupa tavaszi verőfény a lelkükben.

Rügyfakasztó májushan együtt élték át az apró, kis diákszerelmeket, amelyek olyan csodásan széppé varázsozták azokat a na-pokat.

Az érettségít is egyezre tették le.

Milyen boldogság is volt az!

A fiatalság szent tűzével, színes, káp-rázatos reményekkel a szívükben hagyták el a kollégiumot.

Azután az élet nagyon elválasztotta őket egymástól.

Az egyik elkerült messze idegenben s így már csak leveleikben kereshették fel egymást.

De ha az élet el is választotta őket, a lelküket elválaszthatatlan kapocsként fűzte össze a gyermekkori barátság aranyos em-léke...

Ez ott élt a szívükben, ezt nem törül-hette ki onnan semmi. Ebben az önző, ér-dekkel telt világban sem aludt ki az a kis fény, amit az ő gyermekszívük melege gyuj-

tott meg egykor s a mely átviláglott az idő, a távolság ködös homályán is.

Az utóbbi időben mind ritkábban és ritkábban jöttek a levelek; még egyszer aztán egészen elmaradtak.

A vidám, mosolygó fiú, a régi pajás beteg lett, nagyon beteg...

És tegnap este szomorú hírt hozott a táviró.

Az a kedves, vig gyermek, a gyermek-kori jóbarát meghalt... A legszebb éveiben ragadta őt magával a könyörtelen, az izgal-mat nem ismerő halál...

Hogy megr-nai eite ez a hír... Tele telt a lelke fájdalommal, keserűséggel...

Ma délután is dolgozószobájában ülve, éppen vele foglalkoztak gondolatai, mikor egy levelet hozott a postás.

Ismerős és mégis olyan idegen volt az irás. Egy levél a sironról...

Reszkető, nehezen olvasható betűkkel volt írva az a pár sor.

Egy bucsuzó, egy Istenhozzád...

Az utolsó levél a jó barától, aki a halálküszölemben, az utolsó nagy út előtt, még egyszer kezét akart szorítani a távollól ifjúkori pajtásával...

Utolsó sorai ezek annak a kedves, vi-dám gyerekeknek, aki most már esőndesen

Politikai hírek.

A magyar delegáció ülése.

Szemere Miklós interpellációja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 12.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság ma délelőtt 10 órakor Barabás Béla elnöklésével ülést tartott, amelyet a hadügyi albizottság jelentésével kapcsolatban a közös hadügyminisztérium költségvetését tárgyalták.

Szemere Miklós interpellációt jelentett be a közös hadügyminiszterhez az egyéves szolgálati kedvezmények a jó céllövők számára való megadása iránt. Kéri a hadügyminisztert, „Hajlandó-e odahatni, hogy az egyéves katonai szolgálat kedvezménye a jó céllövőkre, akik ebből nyilvánosan vizsgáznak, mielőbb kiterjesztessék”.

Hoffmann Hugó altábornagy osztályfőnök kijelenti, hogy miután teljesen lehetetlen a fennálló védtörvénynek egyes pontjait kiragadni és megváltoztatni, a megvalósulást ebben az irányban akkorra halasztandó, amikor az új védtörvényt fogjuk tárgyalni. Kérem a t. országos bizottságot, méltóztassék ezen választ tudomásul venni.

Szemere Miklós a hadügyminiszter nyilatkozatát köszönettel veszi tudomásul és reméli, hogy a véderőtvény revíziója alkalomával a jó céllövőknek nyújtandó szolgálati időbeli kedvezmény valóra fog válni.

Ezután az országos bizottság a közös hadügyminiszter választ tudomásul veszi.

Okolicsányi László előadó beszéde végén szót a katonatiszti fizetések szabályozásának kérdéséről, konstatálva, hogy a hadügyi bizottság nem zárkózik el ezen kérdés igazságos és méltányos volta elöl, mindazonáltal nem terjesztett az albizottság e tekintetben javaslatot az országos bizottság elé, mert nezeteltérések merültek föl, hogy e kérdés azon katonai kérdések közé tartozik-e, melyeket kikapcsolnak, vagy pedig a két törvényhozás elé való-e? E kérdést tehát mindenekelőtt elő kell készíteni és tisztázni. Kéri a költségvetés elfogadását.

Ezután Hoffmann Hugó altábornagy tett több kijelentést a hadügyminiszter nevében.

Bécsből táviratozzák nekünk: A Kroatliche Korr. értesítése szerint a magyar delegáció horvát tagjai tegnap elhatározták, hogy a rendes a költségvetést nem szavazzák meg, a részletes vitán a katonatiszti fizetések emelésénél azonban, tekintettel a tisztek rossz anyagi helyzetére, a tiszti fizetések emelésére fognak szavazni.

alussza az örök álmat ott túl, abba a másik világba, hová annyi sok könnyet küldünk az elköltözöttek után s ahol olyan békésen nyugodnak az élet utain eláradt vándorok.

Milyen bánatteli, szomorú perceket szerzett ez a levél...

Olyan borzasztóak, olyan bihetetlenek teztett, hogy az a kéz, amelyik ezeket a sorokat írta, örökké mozdulatlan marad, a mosolygó ajkak is örökre lezártak, a nevető, vidám szemek nem nyílnak ki soha többet...

Sötét éj borul az egykori kedves pajtásra. A sötétség arnyai megérintik a lélek lebegő szárnyaikkal... Mintha panaszos sóhaj kelne a nyomukban... Talán a lélek zokogása az...

Sírhát, zokoghat a lélek, hiszen most temetnek ott belül...

Nemcsak a jó pajtást, a jó barátot, hanem valsmat meg ami hozzá volt fűzve, valamint ami legszebb a világban, a gyermekévek búbjos emlékeit, ami sába száll most vele...

A fehér falon tovább kergetőznek az arnyak...

A magas, mozdulatlan alak mereven belebámul a sötét alkonyatba s szeméből lassan hullanak alá a könnyek az utolsó levélre.

A választói reform munkálatai.

A helyügyminisztériumban most dolgoznak a választói reform lefontosabb részén, a kerületek beosztásán, gróf Andrássy Gyula most rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyekből bekívánja a kerületekre vonatkozó adatokat. A szétküldött blankettákon a lakosság eloszlására, nemzetiségére, nyelvére vonatkozó adatokat kell a szétküldött blankettákon a legpontosabban feltüntetni. Ezek alapján fogják az új törvény végleges rendelkezéseit megtenni.

Városháza és vármegye.

A város birtok vétele. Debrecen városa a guta erdőből mintegy 9000 holdnyi területet bir. A városnak a törekvése azonban oda irányul, hogy vétel útján lassanként az egész Guthoz hozzá jusson. Ezen céljának megfelelőleg, mikor csak alkalom nyílik, megvásárolja az idegen kézen levő guta birtokrészeket. Most egy törpe birtokot kínáltak a városnak megvételre holdanként 600 koronájáért. A tanács elhatározta, hogy javasolni fogja a birtok megvételét.

A Hortobágy térképe. A városi tanács a mérnöki hivatal által megrajzoltatta a Hortobágy térképét. A térkép elkészült s azt a tanács annak elbírálása végett, hogy a térkép megfelelő-e a tényleges állapotoknak, kiadta Magoss György dr. tiszti főügyésznek, aki kifogástalannak találta a térképet.

A cserei magfak kihazsnálása. Eisler és Büder bécsi cég, mely tudvalevőleg a cserei magfakat megvette volt a várostól, headványt intézett a tanácshoz, melyben az iránt folyamodik, hogy a cserei magfak kihazsnálásának idejét egy évvel hosszabbítsák meg. A cég kérelmét azzal indokolja, hogy a munkaerő hiánya miatt nem képes kellő gyorsasággal dolgoztatni.

Bihar Torda Debrecenhez. Bihar Torda község birtokot akar vásárolni magának, pénze azonban nincsen a vételhez, amiért is a jó tordaiak Debrecen városához fordultak, hogy nem tudna-e a város nekik kölcsönözni a város által megállapítandó nagyságú összeget. A tanács tegnap ülésén foglalkozott a kérelemmel amelyet elutasított.

Uj csatorna a halkonzervgyárnak. Az „Adria” halkonzervgyár egy csatorna építésének engedélyezése iránt folyamodott a városhoz. A csatorna a gyár határától a Wesselényi-téren át az Attila-térig húzódnék. Az engedélyezési tárgyalást február 22-re tűzték ki.

A városi muzeum mult éve.

A muzeumi bizottság ülése.

Elszámolás az államsegélyről.

— február 12.

(Saját tudósítónktól.) A városi muzeum felügyelő bizottsága tegnap déltáron Oláh Károly elnöklele alatt ülést tartott, melynek legfontosabb tárgyai voltak a muzeum állami segélyéről való elszámolás, az 1907. évi állapotról szerkesztett jelentés és zárószámadás, az 1908. évi munkarend.

A mult évben 2658 korona 85 fillér állami segély áldott a muzeum rendelkezésére. Ebből 1668 korona 30 fillert használtak fel. A maradvány kezdetől fogva követett szokás szerint a következő 1908. évben fogja felhasználni a muzeum.

Az elszámoláshoz a régészeti ásatásokról számos térképpel, rajzzal és fényképpel illusztrált jelentést csatolt az igazgatórág. Ugyanígyen részletező módon ad számot az évi jelentés is a muzeum sokoldu tevékenységéről s igen röviden a gyarapodásáról. Az elmúlt évben a nyomtatvány és kéziratár,

főként bessenyei Széll Farkas ur 3000 darabnál többet számláló öreketéje által 3873 d rabbal, a régiségár 1427, a néprajzi tár 569, a képzőművészeti gyűjtemény, főként állami letét által 253, a természetrajzi tár 236 darabbal növekedett. Ugy, hogy egy év alatt a muzeum leltári anyaga 8327-ről 14,085 darabra szaporodott.

A bizottság elhatározta, hogy a jelentést 500 példányban kinyomatja. A munkarendbe úgy a város határában, mint azonkívül nyolc helyen való ásatást vett fel. A néprajzi tár gyarapítása érdekében pedig a fősulyt a főfelügyelőség által kijelölendő falvak felkutatasára, debreceni és vidékbeli szürszabó, szücs és szíjgyártó munkák díszített részletei, valamint népies öltözetek gyűjtésére kívánja fektetni.

Képzőművészeti, esetleg iparművészeti tárgyak vásárlására is felveit a bizottság néhány száz koronát a költségveésbe. A munkarend megvalósításához 2200 korona újabb állami segélyt kért a főfelügyelőségől.

Thaly Kálmán országgyűlési képviselőnk halálesetre szóló ismeretes gazdag ajándékozását a muzeum nevében is küldöttség által, melynek Oláh Károly, Lőfkovits Arthur igazgató s önként ajándékozók lesznek a tagjai, megköszöni. Ués elején Oláh Károly kegyeletes szavakkal emlékezett meg a nemrég elhunyt Péter Gábor tb. muzeumőr érdemeiről, melyeket a bizottság jegyzőkönyvbe íglatott.

A Kardos-fele bankcsalás.

Hogyan manipuláltak Kardosék?

Ujabb feljelentések.

— Fővárosi tudósítónktól. —

— február 12.

Stefkovits rendőrfogalmazó tegnap elősnek Komlós (Klein) Manó, a takarékpénztár egyik könyvelőjét hallgatta ki, aki tulajdonképpen számfeljő volt és aláírását ott találtak néhány betétiben és könyven.

Komlós elmondotta, hogy neki az ellenőrzésben semmi része nem volt, ő még azt sem tudta megállapítani, vajjon az általa számfeljett tételeket a penztárnál be vagy kifizették-e?

A penztárnál Balla titkár, a pénztáros és az öreg Kardos voltak s neki a pénztár kezelésére semmiféle ingerencsaja nem volt. Azt látta, hogy Kardos Ápád fura-án kezeli a penzügyeket. Így különösen két esetben tűnt föl neki Kardos Árpád eljárása.

Január 22-én a Kereskedelmi Banknál reeszkomptaltattak egy 12 500 koronás váltót és ezt az összeget Kardos Árpád azonnal a maga számlájára iratta és a pénzt kivette.

Február elsején Kardos Árpád öt kiküldötte Erzsébetfalvára Bartha gyógyszerészhez, hogy egy köc őnt olyan hajtsou be. Ő behozta a pénzt, Kardos Árpád zsebre-vágta és a maga számlájára könyveltette mint fizetést.

Stefkovics rendőrfogalmazó ezek után félbeszakította Komlós kihallgatását, de egyelőre ott tartotta őt.

Másodiknak tegnap özvegy dr. Baján Mihálynét hallgatta ki Stefkovics. Bajánné sógorságban van Kardosékkal és a Kardos-fele beszámítolónál volt pénztárosné.

Utána a takarékpénztár titkárát hallgatják ki. Beidézték mára Vécsey Tamást is, akinek a pénze a banknál odaveszett.

Tegnap ismét két nagyobb feljelentés érkezett a rendőrségre.

Márton Andras napszámós 2158 koronát fizetett be a takarékpénztárba. Ebből a pénzből vissza semmit sem kapott.

A másik feljelentő Uszetti Mária Klára megáznónő, aki a szövetségzettől 400 korona váltókölcsönt vett fel. Ezt az összeget visszafizette, de a váltót visszakapni nem tudta. Azt mondották neki, hogy ha az üzletárság felszámol, visszaadják váltóját.

Tegnap Uszetti Maria a Kereskedelmi

Banktól felszólítást kapott, hogy az ottan leszámított váltóját fizesse ki. Arra megtette a följelentést.

Májerszky Mihály életveszedelemben.

Megakadályozott merénylet.

Merénylő vagy öngyilkosjelölt?

— február 12.

(Saját tudósítónktól.) Komoly életveszedelemben forgott tegnap Májerszky Mihály, a helyi érdekű vasut köztisztviselőjében álló ügyvezető igazgatója. Egy a saját hibája s könnyelműsége miatt elbocsájtott vasuti alkalmazott forralt bosszút ellene és az alkoholtól félrebillent egyensúly agyában halált esküdött Májerszky igazgató fejére, akit azzal okolt, hogy őt a nyomorba taszította azáltal, hogy a szolgálatából elbocsájtotta.

Végzetes tervét, sőt bosszúját azonban nem hajthatta végre. Nem rajta, hanem a véletlenül mulott, amely elébe vezetett Botos András detektív, aki aztán a készülő merényletet megakadályozta és izgalmas hajszát után egy rendőr segítségével elfogta a merénylőt.

Az egész eset egyébként nagyon rejtélyes. A merénylő elfogatásakor beismerte sőt szándékát, de aztán kihallgatásakor visszavonta előbbi vallomását és azt vallotta, hogy el akarta magát emészteni és azért hordta magánál a revolvert.

Ennek természetesen ellentmond azon körülmény, hogy a merénylő egész délután ott álakodott a helyi vasut épülete előtt, várva az igazgató lejööttét, kinek az ellene készül merényletről halvány sejtelme sem volt.

Az elbocsájtott kalauz.

Szücs Sámuel jelenleg Kazinczy-utca 12. szám alatti lakos hosszabb ideig a helyi érdekű vasut szolgálatában állott, mint kalauz. A kezdetben szorgalmas és törekvő ember később az italnak adta magát. Folyton ivott, míg végre az alkohol teljesen hatalmába kerítette.

Ennek folytán a szerencsétlen ember elhanyagolta szolgálatát, semmit sem törődött családjával, mely sokszor a legnagyobb nyomor elé nézett, mert a családfő keresményét rendszeresen elitta.

Ilyen körülmények között természetesen nem maradhatott szolgálatában. Az igazgatóság botrányos magaviselete és gyakori garázdalkodásai miatt elbocsájtotta a szolgálatból. A szerencsétlen ember csak akkor jutott tudatára annak, hogy a részegeskedésének mily szomorú következményei lettek; családjával a legnagyobb nyomorba jutott. Sokszor elkeseredetten emlegette hozzátartozói előtt, hogy bosszút fog állani elbocsájtásáért.

A merényletterv.

Tegnap délután sokaknak feltűnt, hogy a kisvasut társaság Petőfi-terei épülete előtt egy igazgatót külsejű, szegényes ruházatu ember jár föl és alá. Nagyon izgatottan viselkedett és fél négy órától kezdve a késő esti órákig állandóan az épület körül settenkedett.

Egy vasutas az igazgatót külsejű idegenben felismerte az elbocsájtott kalauzt, akivel szóba ereszkedett és ezenközben megpillantotta, hogy revolver van nála. Összelüggéstelen, zavaros beszédéből sejtette, hogy valamit forral magában a volt kalauz, ezért azonnal értesítette Botos András detektív, ki egy rendőrrel óvatosan lefűlte a gyanús idegent, aki azonban egy kedvező pillanatban kisklott a rendőr kezei közül és szaladni kezdett. Botos detektív észrevette a szökést, utánna eredt és dacára az idegen fenyegetésének, hogy keresztüldövi — rövid küzdelem után megkötözte. Ekkor derült ki, hogy Szücs Sámuelnek hívják, kalauz volt a helyi vasutnál. Azonnal megmozdították és egy új revolvert találtak a zsebében, melyben négy golyó volt. Vallatásakor arra a kérdésre, hogy mi célja volt a revolverrel, cinikusan felelte:

— Bosszút akartam állni az igazgatón, amiért elbocsájtott a szolgálatból. Most megmenekült, de többet nem kerüli ki a kezemet.

Ezután a vallomás után letartóztatták és bekisérték a bűnügyi osztályra. Itt pár óra múlva Mile Pal rendőrfogalmazó kihallgatta, de ekkor már azt vallotta, hogy esze ágában sem volt az igazgató ellen merényletet elkövetni, hanem öngyilkosságot akart elkövetni afféleti elkeseredésében, hogy nyomorba jutott. A rendőrség ugyan nem adott hitelt állításainak, de miután letartóztatására kellő jogcím nem volt, hazakísértették lakására és ott felügyelet alá helyezték. A revolvert természetesen elkobozták tőle.

Koczián Debrecenben.

Fényes hangverseny a színházban.

Kritikák a művészetéről.

— február 12.

(Saját tudósítónktól.) Kubeik riválisa, aki, mint azt a világsajtó egyértelműen elismerte, az összes ma élő hegedűművészek fölött áll. Zilahy igazgató közbenjárása folytán, aki már régóta azon fáradozott, hogy ezt a tüneményes, felülmulhatlan hegedűoráskodást Debrecenben bemutathassa, végre mégis csak városunkban is fogja páratlan művészetet ragyogtatni.

Koczián Jarosláv jelenleg a magyarországi városoknak mutatja be művészetét s e jti extázisba és amiért az a magyar sajtó kritikáiból kivethető, addig ebben az országban még soha hegedűművész hasonló sikereket el nem ért.

A „Szegedi Napló“ többek között így írt Koczián vendégszerepléséről:

És a közönség el volt telve a gyönyörűségtől. Soha ilyen lelkesedést nem tapasztaltunk. Pedig járt már itt egy Burmester, Thomson, Kubelik, Sauret, Hubay, a hegedűnek elsőrendű művészei. A közönség szinte egymásnak gratulált, hogy jelen lehetett ezen a művészi eseményen.

Koczián ma is az a szerény, minden pose nélkül való művész, mint mikor — gyermekkorában — utoljára itt járt. Csupa igénytelenség. Amikor a dobogóra először kijött, csupasz arca halovány, fakónak látszott. Egy darabig várt, míg elült a köszönő taps, majd elkezdte műsorát. A halovány arc színesedni kezdett, az az érzés tűz üt ki rajta, amit az átérzés idéz elő. Ennek a fiatal művésznak benné él a lelke a hegedűjében. A hallgatót nem csupán csodálatosan kifejtett, fényes technikájával ejti támulatba, hanem az átérzés közvetlenségével, sőt mi több: az átérzetes ritka adományával.

Koczián művészetéről legutóbbi aradi szereplése nyomán egy ottani lapírsunk többek közt a következőket írta:

Ez a huszonkét éves fiatalember a tökélynek már is oly magasan áll, ahova a ma élő legnagyobbak sem emelkednek fel. A technikájával csak Kubeik technikáját mérhetjük össze és még sem ez adja meg nagyságának igazi mértékét. A szédületes gyorsaság és az a minden nehézséget legyőző bravúr, amellyel Koczián rendelkezik, ennek a lángelmének csak másodrendű kiválóságai. Igazi nagysága a stílusban, az interpretálás mélységében nyilvánul meg.

Koczián szinte a híres prágai Sefeiknek volt tanítványa, akinél 5 két évvel későbbben vezet mint Kubelik. Érdekes és jellemző Koczián nagyságára vonatkozólag Sefeiknek azon kijelentése, amelyet annak idején tett, amikor Kubeik Dunczl Norbert világhírű impresszió pártfogója mellett tüneményes carrierjét megkezdte és akkor Sefeiknek gratuláltak. A mester azt felelte: „Ez még nem nagy dolog, de várjanak míg Kocziánt hallhatják“.

Itteni első fellépte hétfőn, a hó 17-én, a városi színházban lesz.

Az érdeklődés ezen ritka művészeti esemény iránt máris igen nagy.

Jegyek a hangversenyre a mai naptól kezdve válthatók.

Holttest a vasuti töltényen.

Rejtélyes lelet.

Gyilkosság vagy baleset.

— február 12.

(Saját tudósítónktól.) Egy férfi hullájára akadtak tegnap délelőtt. A vasuti töltésen feküdt a hulla, közvetlenül a sínpar mellett. Első pillanatban azt hitték, hogy egy férfi feküdt a robogó vonat elé öngyilkossági szándékból. Mikor aztán megállították a mozdonyt s az öngyilkos jelöltnek vélt embert el akarták kergetni, akkor látták csak, hogy egy mozdulatlan férfi hulla fekszik ottan.

Az eset részleteiről a következőkben számolunk be:

Tegnap reggel a Debrecen felé jövő személyvonat, amikor Mikepércs határában a 319. és a 320. számú őrházak között ért, hirtelen megállott. Az utasok között nagy pánik tört ki. A rémület oka az volt, mert a hirtelen ellengőz oly erős rázkódtatással bírta megállásra a teljes sebességgel robogó vonat, hogy az utasok valami vasuti szerencsétlenségre gondoltak.

Mikor aztán kiugráltak a kocsikból, látták, hogy a vasuti töltésen, közvetlenül a vágányok mellett egy férfi feküdt. A mozdulatlan alakot azonnal közrefogták s a vonatvezető közeg költögetni kezdte.

De a férfi nem mozdult. Hiába rázták, hiába szóltak hozzá, nem adott életjelet magáról. Ekkor aztán közelebről megvizsgálták s csak most vették észre, hogy egy kihűlt férfi hulla fekszik ott a töltésen.

A mozdonyvezető, amikor észrevette a töltésen fekvő embert, a vonatot hirtelen megállította. Azt hitte, hogy öngyilkos jelölt, aki valami okból a vonat elé feküdt. Mikor aztán a vonat megállott s meggyőződtek arról, hogy egy férfi hullája fekszik a vágányok mellett, a vonatot újra megindították.

De azt, hogy kicsoda a hulla, hogyan került a töltésre senki sem tudja. Amint a vonat Debrecenbe érkezett, a személyzet azonnal jelentette a rejtélyes leletet az állomás főnöknek. Az állomásfőnök nyomban értesítette Botos András titkos rendőrt, aki viszont telefonon tudatta azt a csendőrséggel.

Tekintve azonban, hogy ez az ügy a nagylétei csendőrség hatáskörébe tartozik, a debreceni csendőrség táviratilag kereste meg az ottani csendőrst a nyomozás, illetve a vizsgálat azonnali bevezetésére.

Majd ez a vizsgálat fogja kideríteni, hogy gyilkosság, baleset, avagy öngyilkosság áldozata lett-e az a férfi, akinek holttestét ilyen rejtélyes körülmények között találták meg.

Színház.

MŰSOR:

Szerda: Ördög vigjáték. „B” bérlet.
Csütörtök: Casanova operette. „C” bérlet.
Péntek: Gretchen bohózat. — Bérletszünet.
Szombat: Gretchen bohózat. — Bérletszünet.
Vasárnap d. u.: Bálkirálynő operette. —
Bérletszünet.
Vasárnap este: Gretchen bohózat. — Kis
bérlet.

* **Az ördög.** Zilahy Gyulának egyik leg-
jobb alakításában lesz részünk ma gyönyör-
ködni Az ördög előadása alkalmával. Ezt a
kedves vigjátékot ismétli meg ma vigjátéki
személyzetünk, amelynek megkapó meséje
mindenkor nagy közönséget vonz. A többi
szereplők ugyanazok, mint az előző előadá-
sokon volt.

* **Casanova.** Csütörtökön megismélti tár-
sulatunk a Casanova operettét, melyben a fő
női szerepeket Zilahyné, Lónyay és Zsig-
mondi adják, Casanova Horváth Kálmán
lesz.

* **Gretchen.** A Magyar Színház ez év-
ben legnagyobb sikereket ért bohózatát mu-
tatja pénteken a vigjátéki személyzet első-
rangú szereposztásában. A darabban részt
vesznek: Hahnel Aranka, Csáder Irén, László
Aranka, Bithory, Ternyey, Békés, Árkossy,
Tallián, Ligeti stb. Az előadásra teljesen új
jelmezek készülnek Horváth Ferenc főzabó
felügyelete alatt.

* **Felemelt helyárák.** Zilahy Gyula
sziniszagató beadványt intézett a tanácshoz,
melyben azt kérte, hogy Kocián János, a
világhírű hegedűművész fellépte alkalmából
25 százalékkal felemelhesse a helyárákat és
az előadást bérletszünetben tarthassa meg. A
tanács hozzájárult a kérelemhez.

VILLAMOS SZÍNHÁZ

Az Uranus mai új műsora. Délután
4-5-ig és 5-6-ig gyermekelőadás félhely-
árral. A kitűnően össze állított bobókás
műsorban kerül bemutatásra a gyermekvilá-
gnak „Tündérorszag a tenger alatt”
című gyönyörű színes nagy látványosság. —
Este 6-10 ig óránként rendes helyárral,
a következő új műsor: 1. Dania mezőgazda-
sága (eredeti fől). — 2. A kis grófnő (d. l.).
— 3. A bohó bosszúja (dráma). — 4. **Pa-
risi színházi kalap.** (Tüntetés egy szin-
házban, bohózat.) — 5. **Karousel lovagias
Saumurban** (nagy sport). — 6. A kis Mo-
dell (dráma). — 7. Az előkegyen ur (bohó-
zat). — 8. **Tündérorszag a tenger alatt,**
gyönyörűen színezett, nagyszerű látványos-
ság. Holnap csütörtökön, február hó 13 an
itt először: „**Könyörüljtek az állatokon**”
szenzációs újdonság, azonkívül pompás új
műsor, folyton érkező újdonságok és Bryk-
czinszki Franciszek, híres templombetű-
áréke lesz bemutatva.

Tündérrége a gyermekeknek. Az
Uranus igazgatósága a ma délutáni szokásos
„Gyermek előadás” először mutatja be
gyermek előadásban a „Tündér ország a
tenger alatt” című gyönyörűen színezett nagy
látványosságot. A kitűnően összeállított mű-
sor nagy gyönyörűségére fog szolgálni a
gyermekvilágnak és pompásan fog mulatni
a bohókás és színes képekben. Az előadá-
sok délután 4-5 ig és 5-6 óráig tartanak,
félhelyárral. Este 6 től rendes helyárral
a tegnapi nagyszerű pompás új műsor kerül
újából bemutatásra. A ma esti előadásokon
műsoron kívül „Khinai képek” című termé-
szet utáni főlvelet is bemutatják.

*Mindennap korán reggel meg-
jelenő lapunk előfizetési ára egy
negyedévre 3 korona. Meg-
rendelhető Arany János-utca 2.*

Székely Imre
az esküdtszék előtt.

Szenzáció esküdtszéki főtárgyalás.

Debrecen, 1907. február 12.

A közönség megszokhatta már, hogy a
Márton Imre és magánvádló társainak pa-
naszára Székely Imre ellen indított sajtó-
rek jó időre szinte stereotípe jelleggel kerü-
nek elő az esküdtszéki ciklusok újsorozat-
án. Folyománya ez azoknak a rendkívül
erős, a debreceni sajtóban szinte példátlanul
erős támadásoknak, melyekkel Székely Imre
lapjában, a Debreceni Reggeli Ujságban az
1905 és 1906. években a debreceni függet-
lenségi párt vezető férfait, ezek között első
sorban a pártnak elnökét Márton Imrét tá-
madta. Verdikre nehezen kerül sor ezekben
az ügyekben, mert Székely Imre csak az
esküdtszéki főtárgyalásokon vagy ezeket
csupán pár nappal megelőzőleg szokott bizo-
nyítékaira hivatkozni s reformálás alatt álló
mostani sajtórendtartásunk lehetővé teszi,
hogy ilyen uton az ügyek csak akkor kerül-
jenek az esküdték döntése elé, amikor már
az a dolog, amely körül a hírlapi támadások
forognak, kiestek a közérdeklődés köréből.

A tegnapi főtárgyaláson is csak a bizo-
nyítékok megszerzése tárgyában intézked-
tett az esküdtbíró, — de azért határozata
— tekintettel a főmagánvádlók részéről indít-
ványozott bizonyítékok természetére, méltán
tartbat számot a közönség nagyobb érdek-
lődésére.

Annak idején azt írta Székely Imre
Márton Imréről, hogy a Ganz cég mellett
anyagi érdekeltiségből foglalt állást s ezen
érdekeltségből kifolyólag rendkívüli erőfifej-
téssel exponálta magát a partban és a vá-
rosi közgyűlésen, csak hogy a Ganz cég kapja
meg a világitási vállalatot, — ily célból a
partban pártkérdéssé akarta tenni minden-
áron a Ganz melletti állásfoglalást. — Cik-
kében a Márton Imre eljárását „a közérdekre
nézve káros, megbocsáthatatlan, büns eljá-
rásnak” nevezte, de cikkében erős sőt sértő
kifejezéseket használt dr. Márton Kálmán és
dr. Varga Lajossal szemben is.

Ezért vont a most felelőségre az esküdt-
bíró Székely Imrét.

Az esküdt bíróság következőleg alakult
meg: Elnök: dr. Oláh Miklós, bírák: Horvath
István és Bernáth Kálmán, jegyző: dr. Boér,
esküdték: Domjan Imre, Halasi Péter, Hor-
váth Mihály, Katona József, Kovács István,
Kovács János, Luczi Mihály, Nagy József,
Publig Ernő, Tamás Ferenc, Dull Sándor,
dr. Csűrös Ferenc, Erber Ernő, Frank
Rezső.

Főmagánvádlók képviselőiben dr. Kőrösi
Kálmán, Székely Imre védőjeként dr.
Révi Nandor jelent meg.

A tárgyalás lefolyása a következő volt:
Székely Imre az általános kérdésekre
történt kihallgatása után előadta, hogy ő cik-
két közérdekből írta meg. Általános suttogás
tárgya volt ekkor a városban, hogy
Márton Imre miért foglalt állást a Ganz-gyár
mellett. A gyanút sok körülmény támogatta,
mert a Ganz-cég megbízásából a Márton Im-
rével közös irodát folytató dr. Márton Kál-
mán többször eljár a városházánál sürgetni,
kérdőzködni s a cég felelőszését is, ha
nem Márton Kálmán signálta is, de ő nyuj-
totta be az iktató hivatalba. Márton Imre a
partban és a közgyűlésen, dr. Varga Lajos
pedig a „Debrecen”-ben, mint annak főszer-
kesztője, mindent elkövetett a Ganz érdeké-
ben. E őt — Székely — hírlapírói köte-
lességének ismerte a cikk megírását. Ő maga,
illetve lapja, a „Reggeli Ujság” a Siemens-
cég mellett volt onzetlenül s tisztán városi
érdekből, mert ennek ajánlata 26,000 koroná-
val olesebb volt.

Elnök: De hát „suttogásokra” szabad a
közélet terén működő embereket a nagy nyil-
vánosság előtt meggyanusítani?

Székely: Nem csak suttogták akkor
azt, hanem mindenfelé beszéltek s én a gya-
nut, mint mondtam, támogatótnak láttam.
A cikkemben foglalt állítások valódiságát bizo-
nyítani kívánom, bizonyítékaimat védőm
fogja előterjeszteni. Kijelentem egyúttal, hogy
főmagánvádlók ellen azon cikkeikért, melyek

az én cikkeimre válaszul megjelentek a
„Debrecen”-ben, ezennel viszonyvadat emelek.

Dr. Révi: Két lényeges körülmény vár
bizonyításra: az anyagi érdekeltiség és a cég
melletti jogosulatlan befolyásgyakorlás. Azt
igazolja az iroda közönsége. A partnál való
befolyást pedig igazolhatja dr. Bacsó Dezső
és Kovács József polgármester, akiket tanu-
ként kér kihallgatni arra, hogy Márton Imre
a pártterkezeleten pártkérdéssé kívánta tenni
a Ganz-ügyét. A pártlapra gyakorolt befo-
lyást igazolhatják a lap akkori szerkesztője
Békási Jenő és kiadóhivatali embere Hajnal
Gyula.

A városnál való eljárásokra tanuk lehet-
nek: Kovács József, Körner Adolf, Csóka
Samu, dr. Vargha Elemér.

Kéri őket megidézni — a várostól a
Ganz-ügy összes akitát átkíválni.

Dr. Kőrösi: Ügyfelei Székelynek úgy
az inkriminált cikkeiben, mint itt a tárgya-
láson te t állításait rosszhiszemű rágalma-
knak nyilvánítják a pártterkezeleten kije-
lentette, hogy amíg ő pártelnök lesz, addig
nem enged az ügyet partkérdéssé tenni ez
által ő is oly irányban befolyásolta a párt-
terkezeletet, hogy a villamoság ügye nyilt
kérdésnek hagyassék fenn.

De ha a vádlottnak joga van a valódi-
ság bizonyításának megkísérléséhez, az ő
ügyfeleinek is kétség e len van, mert nemcsak
törvénytörő, hanem mondhatni: természetes
joguk van ahhoz, hogy a vádlott rosszhiszemű
állításainak valótlanságát kimutassák. —
Bizonyítani tudják és kívánják, hogy a
Ganz-cég jutalmat nem adott, nem is ígért,
ilyesmi soha szóba se került, a Ganz melletti
állásfoglalás oka tehát nem az anyagi érde-
keltség, hanem a cég világhire volt. Márton
Imre az ügyet pártkérdéssé tenni soha sem
akarta, ellenkezőleg a pártterkezeleten kije-
lentette, hogy amíg ő pártelnök lesz, addig
nem enged az ügyet partkérdéssé tenni ez
által ő is oly irányban befolyásolta a párt-
terkezeletet, hogy a villamoság ügye nyilt
kérdésnek hagyassék fenn.

Mindezen körülmények bizonyítására
kértek tanuként kihallgatni dr. Hoór Tempis
Mór műegyetemi tanárt, a Ganz-gyár vezér-
igazgatóját, Ripka Ferencet, a Ganz-gyár
főtitkárát, Becker Rezsőt, a gyár titkárát,
továbbá Juhász Ignác, Harangi Sándor,
dr. Burger Péter, id. Bányai István, Poigari
Márton, id. Kertész István közgyűlési tago-
kat, kik egyszersmind a függetlenségi és
48-as párttagjai.

Előad a továbbá dr. Kőrösi, hogy su-
lyosító körülményeket is kívánunk bizonyítani
Székely Imre ellen. Legsúlyosabb beszámítás
azt esik a rágalmozás akkor, ha valaki mást
a nyilvánosság előtt azzal vadolt, amit éppen
ő követett el. Székely Imre azzal vadolta az
ő ügyfeleit, — mert cikkeinek leplezetett
valódi értelmé az — hogy ő a Ganz-cég
mellett azért foglalt állást, mert a cég
részéről megvoltak vesztegetve. Ügyfelei
ezzel szemben bizonyítani tudják és magán-
tani kívánják is, hogy éppen a magát ön-
zellen és elfogulatlan s csakis a közérde-
ket szolgáló hírlapíróként hirdető Székely
Imre volt az, aki lapját a cégnek áruba
bocsájtotta. Ugyanis, mielőtt a Ganz- és a
Siemens-cég között zártkörű pályázatot hir-
detett a város, Székely felment a Ganz-gyár
vezető embereihez Budapestre s a cég részére
lapjának támogatását nagyobb pénzössze-
szegért felajánlotta, a második közgyűlési
döntés előtt pedig a Ganz-gyár akkor Deb-
recenben lentjárt képviselőjének egy cikknek
fogalmazását mutatta fel Székely Imre,
amely cikket olyan ember írt, aki a
Debreceni Reggeli Ujságba gyakran szokott
írni.

A cikk erősen támadta a Ganz-
gyárat s erre vonatkozólag — bizonyára
a cikk írójának tudta nélkül, mert az
ellenkezőt fel se lehet tenni — azt mon-
dotta Székely, hogy vagy fizet neki a
cég bizonyos nagyobb összeget, vagy
pedig megjelenik lapjában az a támadó
cikk.

E körülmények igazolására kérik ügy-
felei kihallgatni dr. Hoór Tempis Mór, Ripka
Ferencet és Becker Rezsőt. A bünvádi per-
rendtartás szerint az eljárásnak ki kell ter-
jedni a súlyosító körülmények felderítésére
is, őt tehát kérik e tanuk kihallgatását

Hirek.

A „Debreceni” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok lépcső-folyosóján. Telefon 412.

— Munkáslakások Debrecenben. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter leiratot intézett az ország összes törvényhatóságaihoz, melyeket felszólított, hogy területükön munkáslakásokat építsenek. Debrecen város tanácsa tegnap foglalkozott a munkáslakások ügyével. Király Gyula tanácsnok előterjesztette, hogy Debrecenben kevés a földmunkás napszamosok száma, mivel a földmunkások legnagyobb része éves cseléd, akik kint laknak a tanyákon s ezeknek felesleges a munkáslakás. A tanács az előadó javaslatáramindazonáltal elhatározta, hogy 10 munkáslakást építtet. Az ügyet kiadták a gazdasági bizottságnak.

— Felolvasó-est. A róm. kath. főziminárium disztermében holnap, csütörtökön délután 5 órakor tartandó felolvasó-est műsora a következő: 1. Rubinstein, „Románé”. Zongorán előadja Dénes Arthur ur. 2. Vig monológ. Előadja Balta Gerő ur. 3. Dalok. Mártonfalvy György ur zongorakísérete mellett énekel Mártonfalvy György né urnő. 4. Vieux temps „Polonaise”. Hegedűn előadja Fábian Margit urleány. Zongorán kíséri Dénes Arthur ur. 5. Konstantinápolyi emlékek. Elbeszéli dr. Kovács István ur. 6. Szilágyi Erzsébet, melodráma. Előadja Somogyi Aranka urleány, zongorán kíséri Mártonfalvy György ur. 7. Részletek Verdi „Il Trovatore” című művéből. Előadják Wacke Vilmos (citera) és Stóger Károly (gitar) urak. 8. Költemények. Irta s felolvassa Gál Zoltán ur. Ezen rendkívül érdekesnek s nagysikerűnek ígérkező felolvasó-estre jegyek válthatók Mihályovits Jenő gyógyszerárán. Állóhely 30 fillér. Ülőhely 50 fillér.

— Oláh Gábor előadása a drámáról. Oláh Gábor, a kiváló költő-professzor tegnap délután tartotta meg utolsó előadását a szabad iskolában a modern drámáról. Az élvezetes előadás igen nagy közönséget vonzott az Ipartestület Simonffy-utcai disztermébe.

— Dimitri Slaviaszky d'Agrenoff nagy hangversenye. Ritka műveltségben fog részvétel városunk zenekedvelő közönsége, midőn folyó hó 19-én szerdán este 8 órakor, az „Arany Bika” szálloda disztermében Dimitri Slaviaszky d'Agrenoff, a híres orosz nemzeti énekes, az ő világhírű orosz-szláv énekkara és nővére, Slaviaszky d'Agrenoff Margit közreműködésével egyetlen nagy hangversenyt fogja megtartani. A hangverseny műsorán a legszebb orosz és szláv dalokat fogja énekelni a 40 személyből álló vegyes énekkar; az énekkar tagjai mindannyian pompás eredeti nemzeti XVI. és XVII. századbeli bojár nemzeti öltözetben fognak szerepelni, amely magába véve festő látvány leend. — Dimitri Slaviaszky d'Agrenoff éppen most ünnepli 50 éves művészi jubileumát, ez alkalomból Európában nagy művészi körutat tesz, világhírű énekes művész-társulatával. Utban ejti városunkat is, ahol néhány évvel ezelőtt egy pár estén a színházban aratott nagy sikertársulatával. Ezen valóban élvezetes nagy hangversenyt ajánljuk a zenekedvelő közönség szives figyelmébe, mely hangverseny felejthetetlen lesz és a legkellemesebb emlékekkel fog távozni a közönség róla. Jegyek a következő helyárak mellett: páholy 12 korona, I. rendű ülőhely 4 korona, II. rendű ülőhely 3 korona, III. rendű ülőhely 2 korona, állóhely 1 korona, kaphatók Csáthy Ferenc könyvkereskedésében II, Egyháztér 2. szám.

annyival is inkább, mert már precedens is is van rá, hogy egy másik ügyben, amely azért indult, mert Székely azt állította Mártonékról, hogy Kristóffy volt belügyminiszter megvesztegette őket, a törvényszék, mint súlyosító körülményre elrendelte a bizonyítást arra, hogy Székely Kristóffytól az akkori sajtóiroda utján szóval és levelben is pénzt kért-e és pénzt kapott-e az alkotmányellenes kormány támogatása címén s az erre kihallgatni kész tanúk Ábrámy Kornél és dr. Bakonyi Samu a vizsgálóbírósnál már meg is tették vallomásukat.

Egyébiránt mindezekről eltekintve is ügyfelei azon meggyőződésben vannak, hogy Székely Imre nem is fogja e bizonyítást elenezni, mert elképzelhetlen, hogy Székely Imre, aki oly sokszor s oly vehemenciával támadta ügyfeleit s ezek mindenkor megengedték maguk ellen a legszélesebb körű bizonyítást, elképzelhetlen, hogy ugyanazon Székely Imre a saját maga elleni bizonyítás megengedésétől elzárkózni kívánna.

Dr. Révi Nándor Székely Imre képviselőjében ahoz hozzájárul, hogy a bizonyítás arra, vajjon Márton Imre mily irányban gyakorolt a pártra befolyást, elrendeltessék, — egyébre azonban, amit a főmagánvádlók indítványoznak — ellenzi a bizonyítás elrendelését, mert azok ezen ügyre nem tartozó dolgok.

Székely Imre kijelenti, hogy vele szemben majd akkor bizonyítsanak főmagánvádlók, ha az ő viszonyvádjá lesz tárgyalás alatt, de most nem az ő dolgairól van szó, hanem a főmagánvádlókéiról, ellenzi a bizonyítást. Kéri a tárgyalás megtartását.

Dr. Kőrösi előadja, hogy halasztási indítványt nem tesz — csak azt kéri, hogy a tárgyalás a főmagánvádlók most bejelentett tanúinak kihallgatása nélkül semmi esetre se tartassék meg.

Ezután a törvényszék határozathozatalra visszavonult. Felőrai szünet után dr. Oláh Miklós kihirdette a törvényszék végzését, — melyszerint a törvényszék úgy a vádlott, mint a főmagánvádlóktól indítványozott összes bizonyítékok beszerzését, illetve tanúk kihallgatását elrendeli. A Székely Imrével szemben indítványozott bizonyításnak a kihirdetett végzés indokolása szerint nemcsak azért adott helyett a bíróság, mert a bünyádi perrendtartás szerint fel kell deríteni az esetleg létező súlyosító körülményeket, — hanem azért is, mert Székely a cikkeiben foglalt állítások bizonyításának megengedését azon a címen kérte, hogy őt a cikke megírásánál a közérdek szempontjai vezették, — míg a főmagánvádlók által indítványozott bizonyítás annak kimutatását célozza, hogy Székelyt a villamosági ügyben lapja elfoglalt álláspontjánál magánérdek vezette volna, — az esküdtiszéknak tehát ebben a kérdésben tisztán kell látnia s a kért bizonyítás foganatosítása nélkül tisztán látni nem lehetne.

A mindkét részről felhozott bizonyítékok sokasága miatt a törvényszék a főtárgyalást elnapolja, a tanúk előzetes kihallgatásával a vizsgálóbírósnak bízva meg; az íraoznak a vizsgálóbíróshoz való leküldését különben a vádlott székéről támasztott viszonyvádj is elkerülhetelenné tette.

A kihirdetett végzésben dr. Kőrösi megnyugodott, dr. Révi pedig az ellen, a miért abban a bizonyítás az ügyre nem tartozó dolgokra is elrendeltetett, semmiségi panaszt jelentett be. Székely Imre kérte, hogy a tárgyalás most mindenestre tartassék meg, inkább eláll viszonyvádjától. Elnöklő bíró kijelentette, hogy a törvényszék végzésének kihirdetése után ezt tudomásul nem veheti, módjában lesz azonban vádlottnak — ha jónak látja — viszonyvádjától a vizsgálóbíró előtt elállani.

A tárgyalás fél 12 órakor ért véget.

Mulatságok.

— Álarcos-bál Berettyóújfalun. A berettyóújfalui kaszinó március 3-án, húshagyó kedden, az újfalui Ór-zen szálló összes termeiben álarcos bált rendez. A belépti díj személyenként 2 korona, a bál pedig este 9 órakor kezdődik.

— A Debreceni Zenekedvelők Köre ez ideig második hangversenyét február hó 16-ikán vasárnap este 8 órakor rendez a zenede disztermében. Közreműködik a világhírű brüsszeli vonós négyes, mely Grieg és Beethoven egy-egy remekét adja elő. Az estélyen részt vesz még Marschalks Rózsika dalénekesnő, aki a modern francia és német dalirodalom köréből Reynaldó Hahn, Bizet, Claudi, Debussy, Brahms, Wolf és Strauss dalokat fog énekelni. A részletes műsort holnap közöljük.

— Csöd egy debreceni kereskedő ellen. Rosenberg Dezső debreceni be nem jegyzett kereskedő ellen a debreceni törvényszék esdőbírósa tegnap délután elrendelte a csödtét. Csödbiztos Kelemen Ernő, tömeg gondnok Nagy Sándor, helyettese pedig dr. Horogh Pál lett.

— Brykczynszky ujlényomata. Megirtuk annak idején, hogy a bécsi törvényszék átiratban kereste meg a debreceni rendőrséget kérve a hirhedt templombetörőre — Brykczynszky Franciszka vonatkozó adatokat. Szepessy fogházfelügyelő tegnap ujj-lényomatakat vett fel a templombetörőről s e lenyomatokat Brykczynszky fényképével együtt Bécsbe fogják küldeni.

— Nyilatkozat. A „Debreceni Ujság” 1908. február 11-iki számában a „Mozgófényképszínházak” című újdonsági cikkében azt közli, hogy Debrecenben az ingyen villamos színház megszűnt. Erre vonatkozólag kijelentem, hogy belépti-díj nélküli villamos-mozgófénykép színházam nem szűnt meg és kavenőzamban naponta este 8 órától reggel két óráig bárki ingyen élvezheti az előadásokat. A t. ujság hirtéves információja alapulhat. Reik Jakab a Széchenyi-kávéház (a máv.-val szembe) tulajdonosa. Itt közöljük egyébként az ingyen villamosszínház mai műsorát: Az ökör, mint birkozó. Szenvedélynek drámája. A szomszéd lámpája. A holdnak 3 változása. A szerelem érzékeny. Valsi herceg fogadtatása. Meglopott tolvajok. A varázs kalap. Az amerikai nagybátyja, Kelepebe esett tolvajok. Az órás titka.

— Berger József újabb ügye. A híres váltóhamisító Berger József ellen tegnap újabb bejelentést tettek. Berger újabb ügye egy 370 koronás váltó, melyet Jamonovics István nevére hamisított s melyet az országos korona takarékpénztárnál számitoltatt le.

— Szives tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek az „Angol Királynő” átvétele alkalmával, hogy azt a mai kor igényeinek megfelelően teljesen modernül újjonnan berendeztem. Ugy a kávéházat, szalodát, valamint az éttermet. Naponta zenestély. Színház után állandóan friss ételekről és italokról gondoskodom. Éttermemben elsőrendű francia és magyar konyha. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem, tisztelettel az „Angol Királynő” szálloda bérlője Kaszás János.

— Mire való a puska? A szomszédos Hajduszoboszlón vigan kártyázott Kállai Mihály tanyáján három fiatal ember, névszerint Tarr János, Kiss Lajos és Harangi István szoboszlói legények. Időközben bejött a szobába Tarr István is, aki vadászaton volt s így természetesen puska is volt nála. Tarr István elkezdte a kártyázókat bosszantani, ebből aztán szóváltás, majd verekedés lett. A verekedés hevében Tarr István lekapta a puskát válláról s annak agyával alaposan helyben

hagyta a három legényt. Harangi Istvánt pedig úgy megütötte, hogy az három hétig nyomhatja majd az ágyát. Tarr István ellen az ügyészség megindította az eljárást.

— **Tekintélyes biztosító társaság,** mely az összes biztosítási ágakat kivéve, itteni főügynöksége részére üzletszerű tiszteletalkalmaz. Pályázhatnak 35 éven aluli korban levő intelligens, szorgalmas és jó megjelenésű urak. Akik a biztosítás terén meg nem jártasok, kiképeztetnek. Az állás később nyugdíjjogosultsággal van egybekötve. Ajánlatok „Biztos jövő” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

— **Gázrobbanás.** Könnyen végzetessé válható gázrobbanás történt hétfőn délután dr. Fejér Ferenc ügyvéd bérpalotai lakásán. A felrobbant gáz erőss nyomása a konyha ablakot betörte. Egyéb baj szerencsére nem történt.

— **Három tehénbőr története.** Megirtuk tegnapi lapunkban, hogy egy fiatal suhanc három tehénbőrt adott el egy helybeli timárnak. A rendőrség megtudta tegnap, hogy a tolvaj suhanc, akit Horváth Jánosnak hívnak, a bőroket Mikó József timármestertől lopta. A rendőrség Horváthot felügyelet alá vette.

— **Az alkohol áldozata.** A közeli Mártonfalván tegnapelőtt este a lakásán összerogyott Bereczki Bálint ottani földművelő és meghalt. A hirtelen halál okának megállapítása miatt tegnap orvos-rendőri vizsgálatot tartottak, melynek folyamán konstatálták, hogy Bereczki halálát alkoholmérgezés folytán bekövetkezett szívszélhűdés okozta. Bereczki javíthatatlan alkoholista volt, hétfőn este bevett 20 fillérért pálinkát s ezután oly rosszul érezte magát, hogy hazament. Otthon érte utol tragédiája; megölte a pálinka. Az esetet bejelentették az ügyészségnek, mely a temetési engedélyt megadta.

— **Tolvaj csavargó.** Papp Istvánné, szül. Molnar Maria debreceni lakos lakásáról tegnap délelőtt három darab aranygyűrűt és 45 darab poharat loptak el. A rendőrség a tettest még tegnap délután kinyomozta Todorán János csavargó személyében.

— **Lakás kerestetik.** A Debreceni Gazda-kör részére 5 vagy 6 szobás lakás kerestetik a Piac-utca vagy közelében. Ajánlatok Polgáry Bálint szerv. biz. elnökhöz Nap-utca 6. szám alá intézendők.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Bakos Antalné ref. 70 éves, Balogh Istvánné ref. 47 éves, Kenéz Irma ref. 3 hónapos, Szilvassy Juliánna ref. 12 éves, Fried Emma ref. 36 éves, Mikolai József ref. 42 éves.

Az ellopott századpénztár.

Betörés a Vilmos huszárlaktanyában.

Jutalom a nyomravezetőnek.

— február 12.

(Saját tudósítónktól.) Február elsejére virradó éjjelen történt, hogy a Vilmos huszárlaktanyában az 5. század irodájából ellopák a pénzesládát, mely ezekre menő összeget tartalmazott. Azóta már közel két hét telt el, de a nyomozó hatóságok az ismeretlen vakmerő tetteseknek még csak nyomára sem tudtak juttatni.

Annyit megállapított a nyomozás, hogy

a tettesek a pénzesládát az ablakon keresztül előbb a kertbe emelték és mikor látták, hogy vakmerő munkájukban senki sem zavarja, akkor a kaszányát övező sodronykerítésen átemelték az utcára a rendkívül nagyszűlyu vasládát.

Ez a körülmény egyébként arra enged következtetni, hogy a betörők többen lehetnek és a helyzettel teljesen ismerősök voltak. Erre mutat az is, hogy a betörést virradó reggel, úgy öt óra tájban követék el, amikor a legénység az istállóban volt elfoglalva.

Hanem azért a tettesek az erélyes nyomozás dacára sem kerültek meg. A nyomozás kudarcra miatt a Vilmos huszárezred parancsnoksága inditativa érezte magát, hogy a tettesek kézrekerítője, vagy a nyomravezető számára jutalmat üzzön ki. Erre vonatkozólag az ezredparancsnokság a következő körözüvényt bocsajotta ki:

A január 31-én február 1-ére virradó éjjelen a Vilmos huszárok 5. századának irodájából egy pénzesládát loptak el. Aki a tettesek nyomára vezet, a megkerült pénznek 10 százalékját kapja. Azon esetben, ha a pénz már feltalálható nem volna, a feljelentő az elveszett érték szerinti jutalomban részesül. Szóbeli vagy írásbeli jelentések gr. Zedwitz Alfréd huszárezredes által átvétetnek Péterfia utca 83. szám alatt délután 2-3 óráig, vagy délelőtt a laktanyában. A feljelentővel szemben a legnagyobb titoktartás biztosított, tehát bármilyen jelentéktelen adat közölhető, ha csak a valószínűség fenáll a tettesek kézrekerítésére. A feljelentőnek kellemetlensége semmi esetre sem lehet.

Nagy értekezlet a Bikában.

A Debreceni gazdakör szervezkedése.

— február 1.

(Saját tudósítónktól.) A Debrecenben és környékén élénk figyelemmel kísért mozgalom, mely a gazdatársadalom széthúzó tagjait óhajta egyesíteni a megtestesülés, a siker kezdetéhez jutott. Tegnap kedden délután 3 órakor zsufolásig megtöltötte az érdeklődő gazdaközönség a Bika szálloda cukrásztermét, köztük számosan Debrecen uri gazda társadalmából.

Polgári Bálint a szervező bizottság elnöke lelkes szavakkal nyitotta meg az értekezletet, majd felkéri Rácz Lajos gazdasági titkárt, hogy a bizottság eddigi működését ismertesse, aki után Hortobágyi Ernő bizottsági jegyző az alapszabályokat ismertette.

A jegyző örömmel konstatálja, hogy eddig 400 körüli aláírás van bejegyezve, de napról-napra ugyannyira szaporodik a létszám, hogy az alakulási közgyűlésig ez még megkészszerződik. A költségvetés tervezettel is foglalkozott a bizottság és Jablonczay Kálmán, Kertész János, Rácz Lajos, Polgári Bálint, Csáky János tagokból álló albizottságot küldött ki a célból, hogy alkalmas helyiséget válasszon. Az értekezlet megállapította még a tisztviselői állásokra is a jelöléseket, mely után Polgári Bálint az ülést bezárta.

Távirat és telefon.

Tisztelges Apponyi előtt.

Budapest, február 11. Az izr. községi elnökök ma tisztelgettek Apponyi Albert gróf kultuszminiszternél, akiknek üdvözlésére Apponyi kijelentette, hogy meleg óhajlása a zsidók autonómiájának szervezése.

Rejtélyes bűneset.

Eger, február 11. Ma éjjel egy Westerné nevű szülésznőhöz álarcos emberek behatoltak és elhurcolták egy ismeretlen házba, ahol kötelezték, hogy egy szülésnél segédkezet nyújtson és aztán az ujszülöttet fojtassa meg. A titokzatos bűnügyben a rendőrség vizsgálatot indított.

Szana Tamás meghalt.

Budapest, február 11. Szana Tamás, a kitűnő író ma 64 éves korában meghalt. Szana Tamás mint esztétikus és kritikus szerzett magának nagy nevet a magyar irodalomban.

Pénzének el-
lensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat. Kapható minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Közgazdaság.

Áru- és értéktőzsde.

— február 11. —

A határidőüzlet.

A határidőüzlet csekély forgalom mellett magasabb amerikai jegyzésekre szilárd irányzattal folyt le és az áruk némileg javultak.

Az árak 50 kilogrammoaként.

	Kezdeté	Változás
Buza áprilisra 1908	1191	1187—1198
Buza októberre	1040	1044—1042
Rozs áprilisra	1043	1056—1054
Rozs októberre	896	899—898
Zab áprilisra	—	—
Zab októberre	796	798—796
Tengeri májusra	685	686—688

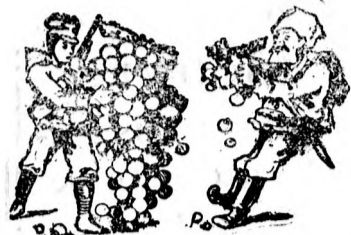
Budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsde alacsonyabb külföldi jegyzésekre gyengébb irányzattal folyt le és az árfolyamok a tegnapi utőtőzsde záruláshoz képest körülbelül egy koronával hanyatlottak, csak jelzálogbank részvények 7 koronával olcsóbban zárultak. A forgalom szűk keretben mozgott.

Kiadja: a „Debreczen” Hírlapkiadó
Vállalat Részvénytársaság.

Szőlőoltványokat

szállít fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és megbízhatóbbnak ismert

508
Küküllőmenti első szőlőoltvány telep; tulajdonos CASPARI FRIGYES Medgyes 25. sz. (Nagyküküllő m.) Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Önkéntes árverési hirdetés.

Néh. Geiger Vilmos Mártonfalvai pusztai bagosi tanyáján folyó hó 14-dikén délelőtti 8 órakor a helyszínen mintegy 75 darabból álló loállomány önkéntes árverésen eladásra kerül, mely állományban kocsilovak, mének, anyakancák, igás lovak és egytől négy éves korig csikók foglaltnak. Venni szándékozók erről azzal értesítetnek, hogy a vámospéresi vasuti állomáson kocsik fognak rendelkezésükre állani, reggel 6 órakor.

Több millió korona

20, 30, 40, 50, 65 évi törlesztésre **olcsó kamat** mellett kiadatik. Földbirtokra, házia és kezességre. Kölesönök már **500 koronától** kezdve folyósíthatók. — Nagy kamatu kölesönök **olcsó kamatu** kölesönre konvertáltak. Bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

Hartstein-Bank üzlet

Telefon 392. Debreczen, Telefon 392. Piac-utca 83. szám. 1323

Porosz köszén!

Salgótarjáni köszén! Kétszermosott kovásszén! Állandó raktár házhoz szállítva megrendelhető

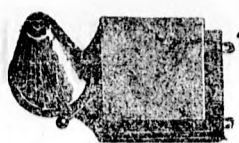
Klár Andor

irodájában. Kőszénnagykereskedés!

Miklós-utca 23.

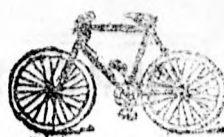
Telefon 445.

Megrendelések waggonszámra pontosan teljesítetnek.

Kerékpár, varrógép, gramafon villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez ujdonságokban.

Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémestergályozást, zománcolást, nikkellezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh műszerészek

DEBRECZEN,

Hatvan-utca 8. szám.

Használjunk kizárólag
Bocskay-Crémet,
mely felülmúlja az összes ilyen gyártmányokat.

Kapható:
minden jobb fűszer- és di-
vátáru kereskedésben.

Muschong-Buziásfürdői

SZÉN SAV-MŰVEK

ujjonan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

szén savat

világhírű buziásfürdői szén savforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra összesen tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szén savval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdő ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosításal készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szén savművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn. Dűrgönyeim: Muschong, Buziásfürdő Interurban telefon 18. sz.

Ugyes helyi képviselők kerestetnek.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálgásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Éljen!

Egger mellpasztilái

Megtajt ez az átkozott köhögés.

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. — Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 filér. Fő- és szétküldési raktár: „Nádor“ gyógyszertár Budapest, VI., Váci-körút 17. Kapható Debreczenben Balázs Ödön, L. Kovách Nándor,

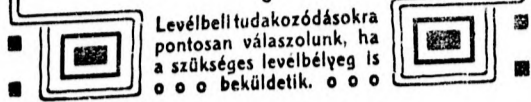
Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Koczián Dezső Mihálovits Jenő, Muraközi László, Radakovits Géza, dr. Rotschnek V. Emil Mauthner Alfréd Tóth Béla gyógyszerészeknél.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Egész ház

egy lakással május hó 1-re bérbe kerestetik. Cim a kiadóhivatásban.

Kiadó lakás és udvar a Tóczós-kertben a Wohl Miksa-féle földjével együtt kiadó 1908 május 1-re. Értekezhetni dr. Tervev Tamás ügyvéd tulajdonosnál Piac-u. 73. (1355)

Jó forgalmu üzlet T.-Lökön a fő-utcán 20 éve fennálló divatárú, fűszer- és vegyes üzletet, trafik és italmérési engedéllyel egy üzlet mint lakási berendezésekkel, kedvező feltételekkel családi körülmények végett azonnal átadom. Bővebb felvilágosítást nyerhet a tulajdonosnál Friedmann Márton T.-Lök. 1290.

Telefonok, villámhárítók

és villamos csengők berendezését, javítását és évi jókarban tartását legjutányosabban eszközli debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Földvári L. Kossuth-u. 1. Telefon 168.

3 szobás lakást keresek azonnali beköltözésre. Cim Fenyő, Zugó-utca 6. szám.

Kitűnő korcsma vegyes kereskedéssel, trafikokkal, mézszárazsákkal biharmegyei nagyközségben olcsón eladó. Felvilágosítás Gottlieb-nél Debreczen Halköz 4.

Kiadó lakás öt szoba, előszoba fürdőszoba Egymalom-u. 4. sz. (1364)

Eladó nyaraló és nyaralónak való szőlő a nagyerdei köruton. Cim a kiadóban. 1364

Házmester felvétetik Péterfia-u. 6. sz. alatt. Erkekezni lehet Piac-utca 7. sz. az ügyvédi irodában. (1359)

Két szobabutor konyha berendezéssel elutazás miatt eladó. Ugyanott a lakás is azonnal átvehető. Péterfia-u. 15.

Május 1-re 3-4 szobás, fürdőszobás modern lakást keres gyermektelen házaspár. Sürgős értesítés! Cim a kiadóban. 1263

Butor garnitúra, íróasztal, pipatartó, tükrök, képek, matracok eladók Arany János-utca 2. II. emelet, ajtó 7. 1337

Pénztárnoknőnek csinos, fiatal leány felvétetik február 6-ra. Maithner Alfréd gyógyszerárában. Piac-utca (s Szent Anna-utca sarkán).

Utcai**lapelárusítók**

felvétetnek a kiadóhivatásban: Debreczen, Aranv János utca 2. sz.

A Mezőgazdasági Bank

mint szövetkezet. DEBRECZEN, Piac-u. 38. sz. (főposta mellett).

Kölcsönöket

folyósít kezességi jótállás, betáblázás, életbiztosítási kötvény vagy értékpapír fedezet mellett.

Debreczen 1908 január hó.

Az igazgatóság.

Villamos világítás és erőátvitel.

Fényes világítás a dr. Wolfram lámpákkal. Lakások, kávéházak és vendéglők, üzletek, kirakatok részére. Berendezések szolid és a legkiválóbb szakszerűséggel készülnek. T. c. megrendelőimnek a Dr. Just Wolfram lámpákat félárban adom. A legjobb hazai gyártmányu Motorok nálam rendelhetőek. Telefon, szobacsengő bevezetések jutányos áron 802

Fazekas Imre

Villamos-Világítási és Erőátviteli Vállalat, az egyesült izzólámpa villamossági r. t. képviselője. Iroda és raktár Piac-u. 77. Telefonsz. 567.

